

2006-03-22

Kommunfullmäktige

Redogörelse för revisorernas verksamhet år 2005

1 Inledning

Med hänvisning till revisionsreglementets § 8 lämnas följande redogörelse för revisionsverksamheten år 2005.

Målet för vårt arbete är ansvarsprovningen d v s vår bedömning i frågan om ansvarsfrihet, som årligen lämnas till fullmäktige inför dess prövning och beslut. Granskningsuppdraget är, genom de löpande insatserna som utföres under året, vårt **medel** för att uttala oss i ansvarsfrågan. Sammantaget utgör den samlade revisionen med sitt uppdrag **ett av** fullmäktiges viktigaste demokratiska kontrollorgan.

Vårt arbete regleras i kommunallagens 9 kap. Här anges bl a att vi årligen skall granska, i den omfattning som följer av god revisionssed, all verksamhet som bedrivs inom nämndernas verksamhetsområden. På samma sätt ska vi, genom de av fullmäktige valda lekmannarevisorerna, vilka hämtas ur kretsen av kommunrevisorer, även granska verksamheten i de kommunala företagen. Kommunallagen formulerar fyra granskningsområden för den kommunala revisionen:

- verksamhetens ändamålsenlighet
- tillfredsställande ekonomi
- rättvisande räkenskaper och
- tillräcklig intern kontroll.

Dessa områden ingår i både förvaltnings- och redovisningsrevision. Alla granskningsinstanser planeras och genomförs så att de stödjer varandra och så att revisionen blir effektiv.

Efter bedömning av väsentlighet och risk har vi fastställt en revisionsplan, vilken i stor utsträckning verkar styrande för våra löpande granskningsinsatser. Utifrån revisionsprocessen har följande områden granskats under året.

2 Nämndsövergripande granskningar

- Granskning av *avtalsuppföljning*, berör flera nämnder se avsnitt 7. Granskningens inriktning har varit att kontrollera om det finns god intern kontroll avseende att ställa krav och följa de avtal som kommunen har slutit med olika leverantörer. Efter genomförd granskning kan vi konstatera att den interna kontrollen för tre av nämnderna behöver förbättras. I detta arbete kan Centrala skolnämndens arbetssätt fungera som ledstjärna.

Vi vill också påpeka för Vård- och omsorgsnämnden att det ur ett intern kontrollperspektiv är oacceptabelt att utföraren själv sköter all uppföljning. Vi bedömer att de granskade köpen representerar väsentlig verksamhet för nämnderna och därför bör nämnderna tillförsäkra sig information om uppföljningar av verksamheterna. Skrivelse har sänts till berörda nämnder med uppgift om återredovisning före mitten av mars 2006. Svar med kommentarer över vidtagna åtgärder har erhållits från nämnderna.

- Revisorerna har granskat kommunens *rutiner för lönehantering* till följd av att lönekostnaderna utgör ca 66 % av kommunens kostnader. Granskningen har omfattat fyra nämnder, se avsnitt 7. Granskningen har genomförts utifrån kontrollmål och har omfattat över-/mertid, köresättningar samt politikernas sammanträdesersättningar.

Efter genomförd granskning kan vi konstatera att den interna kontrollen huvudsakligen är tillräcklig med undantag för bevakningen av arbetstidslagen. Bevakningen av mer- och övertidsuttaget fungerar inte fullt ut i kommunen då det finns personer som har ackumulerat tid överstigande 200 timmar/år utan att dispens sökts för dessa personer. Kommunstyrelsen bör inom ramen för sin uppsiktsplikt säkerställa att arbetstidslagen efterlevs.

3 Fördjupade revisionsprojekt

Kommunstyrelsen

- Granskning av *kommunens rutiner för klagomålshantering*. Efter genomförd granskning kan revisorerna konstatera att rutinerna för hantering av klagomål bedöms som tillfredsställande avseende medborgarkontoren inom kommunstyrelsens ansvarsområde. Däremot har kommunstyrelsen ett ansvar för att tillse att de goda erfarenheter som finns från t ex tekniska nämndens klagomålshantering överförs till andra nämnder. Därutöver finns ett behov av att förtydliga huruvida kvalitetspolicyn även gäller de kommunala bolagen.
- Granskning av *nämndens och enskilda ledamöters ansvar*. Kommunstyrelsen har i sin uppsiktsplikt över nämnderna att beakta revisionens synpunkter avseende nämndsledamöters förutsättningar (t ex utbildning), ansvarsfördelning och agerande.

Kultur- och fritidsnämnden

Granskning av nämndens *rutiner för hantering av konstregister*. Sammantaget bedömer vi att kultur- och fritidsnämndens rutiner för hantering av konstregistret fungerar tillfredsställande. I rapporten ges förslag till förbättringsområden såsom efterlevnad av rutiner för deponering av konst, information till nämnden om gjorda inköp och rutiner för konstverk som donerats till kommunen.

Socialnämnden

En granskning av *rutiner för försörjningsstöd* har genomförts. Efter genomförd granskning konstateras att dokumentationen fungerar tillfredsställande. Beträffande utbetalningsrutinerna i ProCapita är dessa i huvudsak tillfredsställande dock bör nämnden förstärka säkerhetsrutinerna så att enskilda personer inte kan utföra hela kedjan från att lägga upp en akt till att ta fram en attestlista.

Renhållningsstyrelsen

En granskning av *rutiner för leverantörsfakturor* har genomförts vid Renhållningsverket. Vid granskningen konstaterades att inga systemfel fanns gällande granskade leverantörsfakturor. Ordningen var generellt mycket god. De få felaktigheter som noterades kommer att beaktas av ansvariga fortsättningsvis.

Vård- och omsorgsnämnden

- Granskning av *rutiner för klagomålshantering* vilka utgör del av kommunens övergripande kvalitetsarbete. När det gäller vård- och omsorgsnämnden anser vi att det i vissa fall finns klara brister i klagomålshanteringen beträffande hur skyndsamt allvarliga klagomål åtgärdas. Det finns också brister i information om hur ett överklagande sker och vidare konstaterades att anonyma klagomål inte hanteras av vård- och omsorgsnämnden. Vård- och omsorgsnämnden har i januari 2006 inkommit med svar på vidtagna åtgärder där förvaltningen bl a redovisar flera förslag som syftar till att förbättra rutinerna för klagomålshantering.
- *Granskning av nämndsledamöters ansvar*. Revisionen konstaterar brister i nämndens målstyrning, interna kontroll samt i beslutsunderlag. I rapportens sammanfattning finns förslag på förbättringar inom främst målarbete och delgivning av ekonomisk information till nämndsledamöterna inom föreskriven tid. Vidare föreslås att det görs en presentation av underlag för gjord väsentlighets- och riskbedömning till nämnden. Förtydliganden krävs också i nämndens protokoll i syfte att nå en ökad tydlighet utifrån medborgarperspektivet

Tekniska nämnden

En granskning har genomförts av *nämndens och enskilda ledamöters ansvar*. Kommunrevisionen har granskat vilka förutsättningar en nämnd och de enskilda ledamöterna i nämnden har att fullgöra sitt ansvar utifrån gällande lagstiftning. En sammanfattande bedömning är att tekniska nämnden är en väl fungerande nämnd som kännetecknas av tydlighet och noggrannhet. I rapporten ges förslag på förbättringar t ex avseende informationsmängd, förtydliganden i protokoll och målstyrningsarbetet.

Centrala skolnämnden

Under året har centrala *skolnämndens övergripande samordningsansvar* granskats inom förskole- och skolområdet. Vår bedömning efter genomförd granskning är att det hade varit önskvärt med en längre utrednings- och förankringsprocess innan den nya nämnden tog över nuvarande ansvarsområden. Centrala skolnämnden har en komplex roll som omfattar tre delar; samordnande roll, fjärde barn- och skolförvaltning och eget verksamhetsansvar för viss verksamhet. Vid utarbetandet av det utbildningspolitiska programmet har nämnden dessutom haft en överordnad roll. Utifrån detta är det vår bedömning att centrala skolnämndens olika roller kan medföra en otydlighet för de olika nämnderna inom skolområdet.

Revisorerna har som ett led i det årliga ansvarsutövandet 2005-11-10 sammanträffat med centrala skolnämnden. Vid sammanträffandet diskuterades upprättad granskningsrapport.

Servicenämnden

Revisorerna har granskat *intern kontroll avseende Markentreprenad* inom servicenämndens ansvarsområde. I huvudsak har granskningen inriktats på tankning och bensinkort samt rutiner för körjournaler mm. En särskild djupgranskning har genomförts av tankningar under åren 2004 och till och med oktober 2005. Därutöver har en övergripande genomgång gjorts av den entreprenadverksamhet som bedrivs inom Markentreprenad. Efter genomförd granskning kan vi konstatera att servicenämnden inte har en tillfredställande intern kontroll avseende de i granskningen ingående rutinerna när det gäller t ex bensinkort, koder, körjournaler, kvittohantering m m. Revisionen har 2006-01-25 sammanträffat med servicenämnden för att diskutera genomförd granskning. Nämnden har i februari 2006 upprättat en åtgärdsplan för att komma till rätta med konstaterade brister och förstärka den interna kontrollen.

Kraftringen AB och Lunds Energikoncernen AB (publ.)

Under 2005 har en granskning genomförts avseende *klagomålshantering* inom Kraftringen AB. Vid vår granskning konstaterades att bolagets klagomålshantering i allt väsentligt följer innehållet i den kvalitetspolicy som kommunen utarbetat.

Därutöver har en uppföljning genomförts av 2004 års granskningsrapport om *öfentlighet och sekretess*. Vid granskningen som var en uppföljning av tidigare genomförd granskning inom området konstaterades att tidigare problem avseende ärendehantering lösts genom tydliggöranden i informationspolicy och bolagets fortsatta arbete med att se över policies och styrande dokument.

Lunds Kommuns Fastighets AB (publ.)

Under 2005 har en granskning genomförts av *klagomålshanteringen* inom LKF:s ansvarsområde. Vid granskningen konstaterades att den kvalitetspolicy och folder för allmänheten som tagits fram inte är kända eller efterlevs i sin helhet. LKF:s klagomålshantering är omfattande och utgör en del av det integrerade kvalitetssystemet. Svar över vidtagna åtgärder med anledning av granskningen har erhållits från bolaget.

Lunds Kommuns Parkerings AB

Under 2005 har en granskning genomförts av *klagomålshanteringen*. Vid granskningen konstaterades att den kvalitetspolicy och folder för allmänheten som tagits fram inte är kända eller efterlevs i sin helhet. LKP sköter enbart i viss omfattning klagomålshanteringen till följd av att merparten av klagomålen hanteras inom tekniska nämnden. Svar över vidtagna åtgärder med anledning av granskningen har erhållits från bolaget.

4 Årsredovisning och delårsrapport

2005 års bokslut och årsredovisning

Granskningen av årsredovisningen syftar till att pröva om denna ger en rättvisande bild av resultatet och den ekonomiska ställningen per den 31 december 2005 samt om upplysningar lämnats om händelser av väsentlig betydelse. Vi granskar också om en analys görs av verksamhetens utfall i kvalitativa och kvantitativa termer. Revisorernas synpunkter efter granskning av årsredovisningen lämnas i separat rapport, se bilaga till revisionsberättelsen. Rapporten har genomgått med företrädare för kommunstyrelsen och kommunfullmäktiges presidium i anslutning till slutrevisionen.

Delårsrapport

Vid granskningen konstaterades att delårsrapporten i allt väsentligt uppfyller kraven enligt den kommunala redovisningslagen. I delårsrapporten konstaterades bl a att kommunen inte uppnår den finansiella målsättningen för 2005 samt att investeringsnivån var låg i förhållande till vad som budgeterats. Vidare konstaterades att kommunen redan fastställt budgeten för 2005 när de nya reglerna för god ekonomisk hushållning infördes. I delårsrapporten saknas en samlad uppföljning av mål för en god ekonomisk hushållning utifrån ett verksamhetsmässigt perspektiv varför en bedömning av denna del inte kunde göras av revisorerna i delårsrapporten. Kommunen har däremot i budget 2006 fortsatt med att vidareutveckla mål och riktlinjer för verksamheten kopplat till god ekonomisk hushållning.

5 Genomförda sammanträffanden och studiebesök mm

Revisorerna har på sedvanligt sätt granskat kommunstyrelsens och nämndernas protokoll, samt följt de olika verksamheterna bl a genom studiebesök.

Revisorerna har under året bjudit in representanter för kommunledningen att berättat om dokumentationen av kommunens ekonomisystem. Ett särskilt PM har upprättats som stöd för revisorernas avstämning. I samband med granskning av årsredovisningen kommer en avstämning att göras för att säkerställa att dokumentationen sker som överenskommits.

Under 2005 har kommunkontorets controller deltagit i revisionens presidiummöten och diskussioner har förts om frågor som varit angelägna för revisionen och för kommunstyrelsen. Förfaringssättet har underlättat informationsutbytet mellan revisionen och kommunstyrelsen.

Vi har överlämnat våra revisionsrapporter till berörda nämnder och till Kommunstyrelsen med begäran i förekommande fall om återredovisning av åtgärder. Vår processinriktade granskning och vårt resultatorienterade arbetssätt innebär att granskningen avslutas först sedan vidtagna och/eller planerade åtgärder har redovisats.

Sammanträffanden har skett ett flertal gånger med kommunfullmäktiges presidium. Revisorernas upprättade revisionsrapporter översänds löpande till kommunfullmäktiges presidium. Vi har efterhand, till fullmäktiges ordförande, överlämnat de sakkunnigas revisionsrapporter f v b till fullmäktiges ledamöter i enlighet med kommunallagens 9 kap 16 §.

Vår granskning sker under offentlig insyn. Rapporter, promemorior och övriga skrivelser hänförliga till vår granskning utgör således, efter vår slutbehandling, normalt offentliga handlingar. Rapporter m m överlämnas också löpande till kommunkontorets informationsenhet för registrering på kommunens hemsida.

Revisorerna har också deltagit vid nätverksträffar med Helsingborgs stadsrevision och Landskrona kommunrevision och utbytt erfarenheter med andra kommunrevisorer.

Lunds kommunrevision deltar också i Komrevs kundråd för kommuner och medverkar därmed till utvecklingen av den kommunala revisionen i ett nationellt perspektiv.

Under året har Lunds kommunrevision varit värd för den 57:e primärkommunala revisionskonferensen med sammanlagt 121 deltagare från olika kommuner.

Lunds kommunrevision har också under 2005 tillsammans med kommunstyrelsen besvarat en remiss angående att granska och pröva ansvar, SOU:107. Under december 2005 har regeringen lagt fram en propp. 2005/06:55 *Stärkt revision och ansvarsprövning i kommuner och landsting*. Sammantaget finns förslag på nya bestämmelser som väsentligt stärker de förtroendevaldas roll och oberoende. Under april/maj 2006 förväntas riksdagen ta ställning till det nya lagförslaget. En sammanfattning av förslaget har överlämnats från revisionen till kommunledningen och kommunfullmäktige.

De förtroendevalda revisorerna och sakkunnigt biträde har under 2005 flyttat till nya lokaler.

6 Upphandling av sakkunnigt biträde

Under 2005 har revisorerna upphandlat sakkunnigt biträde för perioden 2006-2008 där Komrev inom Öhrlings PriceWaterhouse Coopers valts som sakkunnigt biträde. Upphandlingsprocessen startade i februari 2005 med beslut om hur upphandlingsarbetet skulle organiseras och vilka resurser som skulle avsättas. Kommunrevisionen upprättade själva förfrågningsunderlaget för upphandlingen. Kommunens upphandlingsenheten biträdde revisorerna i delar av upphandlingsarbetet.

I april 2005 höll SKL, Sveriges kommuner och landsting, en särskild utbildningsdag för revisorerna och upphandlingsenhetens personal. Efter genomförd upphandling upprättades en särskild utvärdering av gjord upphandling som i december 2005 översändes till kommunstyrelsen.

7 Årets ekonomiska resultat

Under året har kommunrevisionen haft ett budgeterat anslag på 3 510 tkr. Vi har använt 3 510 tkr för ändamål såsom årsarvoden, sammanträdes- och förrättningsersättningar, utbildning och fortbildning av förtroendevalda, sakkunnigt biträde samt interna kostnader. Komrev inom Öhrlings PriceWaterhouse Coopers har biträtt oss i revisionsarbetet under 2005.

FÖR LUNDS KOMMUNS REVISORER

.....
Per Olsson
Ordförande

.....
Anna-Klara Arvidsson
Vice ordförande

.....
Eva Ekelund Olsson
2:e vice ordförande

Sammanfattande förteckning över av sakkunnigt biträde upprättade rapporter och PM revisionsår 2005

Projekt	Överlämnad till
Revisionsrapport konstregistret, rutiner för hantering	Kultur- och fritidsnämnden för åtgärder KS och KF för kännedom
Revisionsrapport granskning av delårsrapport inkl prognos	Kommunstyrelsen för åtgärder Kommunfullmäktige för kännedom
Revisionsrapport granskning av rutiner för försörjningsstöd	Socialnämnden för åtgärder KS och KF för kännedom
PM rutiner för hantering av leverantörsfakturer, Renhållningsstyrelsen	Renhållningsstyrelsen KS och KF för kännedom
Revisionsrapport granskning av klagomålshantering	Vård – och omsorgsnämnden för åtgärder KS och KF för kännedom
Revisionsrapport granskning av klagomålshantering	Lunds kommuns Parkerings AB för åtgärder Lunds kommuns Fastighets AB för åtgärder KS och KF för kännedom
Revisionsrapport granskning av nämndsledamöters ansvar, Tekniska nämnden	Tekniska nämnden och KS för åtgärder KF för kännedom
Granskning av Centrala skolnämndens samordningsansvar	Centrala skolnämnden för åtgärder KS, KF och Barn- och skolnämnderna för kännedom
Granskning av rutiner för intern kontroll inom Markentreprenad, Servicenämnden	Servicenämnden för åtgärder KS och KF för kännedom
Granskning av avtalsuppföljning	Vård- och omsorgsnämnden, Socialnämnden, Centrala skolnämnden, Kultur- och fritidsnämnden, Kommunstyrelsen för åtgärder Kommunfullmäktige för kännedom
Granskning av rutiner för lönehantering	Vård- och omsorgsnämnden, BSN Norr, Byggnadsnämnden, Kultur- och fritidsnämnden, Kommunstyrelsen för åtgärder. Kommunfullmäktige för kännedom
Revisionsrapport granskning av nämndsledamöters ansvar, Vård- och omsorgsnämnden	Vård- och omsorgsnämnden för åtgärder. KS och KF för kännedom
Revisionsrapport granskning av klagomålshantering	Kraftringen AB för åtgärder genom lekmanarevisor KS och KF för kännedom
Revisionsrapport granskning av offentlighet och sekretess	Kraftringen AB för åtgärder genom lekmanarevisor KS och KF för kännedom